

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

**ŠTÁTNY VÝCHOVNÝ PROGRAM
PRE LIEČEBNO-VÝCHOVNÉ SANATÓRIUM**

Bratislava 2023

ŠTÁTNY VÝCHOVNÝ PROGRAM PRE LIEČEBNO-VÝCHOVNÉ SANATÓRIUM

Štátny výchovný program pre liečebno-výchovné sanatórium vypracoval Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 08. marca 2023 pod číslom 2023/6972:1-C9120 s platnosťou od 1. septembra 2023.

OBSAH

ÚVOD	3
1 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY	4
2 FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	5
3 VÝCHOVNÝ JAZYK	6
4 TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY.....	6
4.1 CHARAKTERISTIKA A CIELE TEMATICKÝCH OBLASTÍ VÝCHOVY	7
4.1.1 <i>Komunikácia a práca s informáciami</i>	7
4.1.2 <i>Sebarozvoj a svet práce</i>	8
4.1.3 <i>Zdravie a subjektívna pohoda</i>	9
4.1.4 <i>Spoločnosť a príroda</i>	9
4.1.5 <i>Kultúra a umenie</i>	10
4.1.6 <i>Rodina, vzťahy a partnerstvo</i>	11
PRÍLOHA.....	12

Úvod

Štátny výchovný program pre liečebno-výchovné sanatórium vymedzuje odporúčaný obsah výchovy a vzdelávania v liečebno-výchovných sanatóriách. Vymedzuje špecifické požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o deti v liečebno-výchovných sanatóriách, podporuje ich komplexný rozvoj a zohľadňuje ich špecifické potreby. Je postavený na uplatňovaní demokratických princípov a humanistických hodnôt, na ktorých je založený celý výchovno-vzdelávací proces. Dôležitou a významnou zložkou štátneho výchovného programu je uplatňovanie inkluzívneho prístupu k dieťaťu alebo žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Štátny výchovný program pre liečebno-výchovné sanatórium:

- predstavuje štátom vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie rozvoja osobnosti dieťaťa a žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s dôrazom na výchovnú, špeciálnopedagogickú a odbornú činnosť,
- zohľadňuje ciele a poslanie výchovy v liečebno-výchovných sanatóriách,
- prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa a žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v úzkej spolupráci s rodinným a školským prostredím a v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie,
- predstavuje základný rámec pre tvorbu výchovných programov konkrétnych liečebno-výchovných sanatórií, je východiskovým rámcom pre tvorbu metodických materiálov,
- vychádza z legislatívnych podmienok špeciálnych výchovných zariadení a ich špecifik, pre ktoré je typické, že:
 - liečebno-výchovné sanatóriá ako špeciálne výchovné zariadenia poskytujú odbornú psychologickú, psychoterapeutickú starostlivosť a výchovu a vzdelávanie deťom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – deťom a žiakom s vývinovou poruchou učenia a deťom a žiakom s poruchami aktivity a pozornosti, u ktorých ambulantná starostlivosť nevedla k náprave,
 - liečebno-výchovné sanatóriá prijímajú deti a žiakov, ktoré majú zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
 - deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa do liečebno-výchovných sanatórií prijímajú na základe:
 - žiadosti zákonného zástupcu,
 - právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,
 - právoplatného rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení výchovného opatrenia, ak ide o denné zariadenie.

Súčasťou liečebno-výchovných sanatórií je základná škola poskytujúca základné vzdelávanie, ktoré sa člení na primárne vzdelávanie a nižšie sekundárne vzdelávanie.

1 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním výchovy liečebno-výchovného sanatória je:

- poskytnúť deťom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami osobitnú liečebno-výchovnú starostlivosť a odborný prístup so zameraním na úpravu emocionálneho stavu, sociálnych vzťahov, konfliktov s rodinným či školským prostredím,
- diagnostikovanie a náprava porúch učenia, porúch aktivity a pozornosti, rozvoj schopností a reedukáciu niektorej z foriem závislostí vrátane prevencie ich vzniku,
- umožniť deťom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozvíjať ich osobnostný potenciál, vedomosti, schopnosti, zručnosti, hodnotový systém s prihliadnutím na špecifické potreby detí a žiakov,
- poskytnúť odborné služby a pomoc formou individuálnych alebo skupinových stretnutí so zákonným zástupcom dieťaťa alebo žiaka s cieľom aktívneho zapojenia do liečebno-výchovného procesu.

Ciele výchovy liečebno-výchovného sanatória:

- dosiahnuť čo najvyšší stupeň rozvoja osobnosti dieťaťa a žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s prihliadnutím na jeho možnosti dané povahou a závažnosťou primárnej diagnózy s vyústením do možného opätovného školského, rodinného a spoločenského uplatnenia,
- redukovať a eliminovať prejavy v správaní a v učení, tréning požadovaných vzorov a foriem správania,
- rozvíjať kľúčové kompetencie (spôsobilosti) ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná,
- podporovať kognitívne činnosti, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet,
- podporovať individuálny prístup s rešpektovaním individuálnych potrieb každého dieťaťa alebo žiaka so zreteľom na primárnu diagnózu,
- uplatňovať inkluzívnu intervenčnú stratégiu (pomoc, podporu, sprevádzanie), ktorá je orientovaná na dieťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, jeho potreby a záujmy so zameraním na efektivitu, účinnosť a naplnenie výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa alebo žiaka,
- posilňovať sebadôveru detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v riešení problémov, ktoré sú spojené s výchovou a učením, vytvoriť u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie,
- identifikovať a analyzovať problémy, navrhovať ich riešenia a vedieť ich realizovať,
- rozvíjať sociálne zručnosti, viesť ku kontrole a regulácii správania detí a žiakov, k preberaniu zodpovednosti, ku schopnosti kultivovane sa správať,
- podporovať prosociálne správanie detí a žiakov, rozvíjať interpersonálnu a sociálnu empatiu,
- nahrádzať dočasne rodinnú výchovu počas liečebno-výchovného pobytu,

- viesť deti a žiakov k zdravému životnému štýlu, k starostlivosti, ochrane a zodpovednosti za svoje zdravie a životné prostredie,
- viesť deti a žiakov k uplatňovaniu svojich práv, k plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí,
- vytvárať prostredie dôvery, porozumenia, podpory a záujmu o dieťa,
- prelínať edukačný proces so záujmovou činnosťou,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole, ktorá je súčasťou liečebno-výchovného sanatória,
- vytvárať bezpečné a aktívne prostredie vzájomnej interakcie liečebno-výchovného sanatória a školy, ktorá je jeho súčasťou,
- podporovať jednotnosť výchovného pôsobenia na základe rovnocenného partnerstva a súhry pedagogických a odborných zamestnancov liečebno-výchovného sanatória,
- rozvíjať pomoc a podporu deťom a žiakom s rozmanitými potrebami v oblasti:
 - komunikačných, pracovných a sociálnych schopností,
 - trávenia voľného času,
 - prípravy na vyučovanie,
- uplatňovať výchovné zásady v liečebno-výchovnej a vzdelávacej činnosti s deťmi:
 - názornosť,
 - sústavnosť,
 - pozitívne stimulovanie,
 - aktivity,
 - individuálny prístup,
- uplatňovať a aplikovať zameranie konkrétnych špecifických činností liečebno-výchovných sanatórií:
 - individuálne liečebné programy,
 - komunity a hodnotiaci systém,
 - diagnostickú činnosť,
 - liečebno-výchovnú činnosť,
 - špeciálno-pedagogickú podporu,
 - individuálnu a skupinovú psychologickú činnosť,
 - psychoterapeutickú činnosť,
 - rodinné poradenstvo, terapiu, prevenciu,
 - pomoc pri socializácii detí a žiakov a prevencii pred sociálno-patologickými javmi.

Aktivity a cieľové zameranie špecifických činností liečebno-výchovných sanatórií sú v prílohe tohto dokumentu.

2 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v liečebno-výchovných sanatóriách organizuje dennou formou. Denná forma sa uskutočňuje ako celodenná alebo týždenná. Týždenné vzdelávanie je výchova a vzdelávanie so zabezpečením ubytovania a stravovania detí a žiakov.

Liečebno-výchovné sanatóriá sa zriaďujú ako internátne zariadenia s celoročnou prevádzkou spravidla pre najviac šesť výchovných skupín. Pobyť dieťaťa v liečebno-výchovných sanatóriách trvá spravidla tri až dvanásť mesiacov.

Výchovné pôsobenie sa realizuje v rámci:

- priamej výchovnej činnosti v podmienkach výchovnej skupiny pod vedením pedagogického zamestnanca,
- poskytovania psychologickéj starostlivosti pod vedením odborného zamestnanca,
- nepriamej výchovnej činnosti,
- spolupráce s rodinným prostredím.

3 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v liečebno-výchovných sanatóriách je **štátny jazyk Slovenskej republiky - slovenský jazyk**.

V liečebno-výchovných sanatóriách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

4 Tematické oblasti výchovy

Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy, čo umožňuje aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov liečebno-výchovných sanatórií. Implementácia tematických oblastí výchovy do liečebno-výchovného a vzdelávacieho procesu v liečebno-výchovnom sanatóriu nie je podmienená striedaním všetkých tematických oblastí výchovy počas jedného týždňa.

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v podmienkach jednotlivých sanatórií je možné a žiaduce **vzájomné prelínanie tematických oblastí výchovy a ich realizácia so zreteľom na rešpektovanie špecifických potrieb a individuálnych osobitostí detí a žiakov**.

Liečebno-výchovné sanatóriá vypracovávajú výchovné plány pre každú výchovnú skupinu. Konkrétne ciele jednotlivých tematických oblastí sú definované v pláne výchovnej činnosti na príslušný školský rok.

Režim dňa v liečebno-výchovných sanatóriách zohľadňuje striedanie činností, pričom rešpektuje potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

S tematickými oblasťami sa prelínajú:

- rekreačno-relaxačná činnosť,
- záujmové aktivity,
- príprava na vyučovanie.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

Ciele a obsah výchovy a vzdelávania v liečebno-výchovnom sanatóriu sa realizujú v tematických oblastiach výchovy:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie
6. Rodina, vzťahy a partnerstvo

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Tematická oblasť výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* rozvíja jazykové a komunikačné spôsobilosti, matematické zručnosti detí a žiakov. Obsah sa dotýka tém, ktoré súvisia s bezprostredným životom dieťaťa alebo žiaka a jeho interakcií v bližšom i širšom sociálnom priestore:

- verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy;
- riešenie konfliktov, vyjednávanie; aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti;
- kritické myslenie, vyhľadávanie a detekovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita/subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií;
- čitateľská, digitálna a finančná gramotnosť.

Tematická oblasť výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* rozširuje poznatky (vedomosti) detí a žiakov v danej oblasti, zároveň ich pripravuje na to, aby nadobudnuté zručnosti a poznatky dokázali pochopiť, využiť, komparovať a overovať v každodennom živote.

<i>Ciele tematickej oblasti Komunikácia a práca s informáciami</i>	
1.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti vzhľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoj slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania. Vyjadrovať myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku. Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou v rôznom komunikačnom prostredí.
2.	Uvedomiť si potrebu učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja. Upevňovať vlastné prezentačné schopnosti, dokázať diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
3.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania informačno-komunikačných technológií a mediálnych produktov.
4.	Využívať možnosti práce s počítačom v každodennom živote. Vedieť rozlíšiť rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom.

5.	Rozvíjať zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí, získavať a spracovávať informácie v textovej aj grafickej podobe.
6.	Rozvíjať schopnosti učiť sa, dokázať ovládať jednoduché hry, detské programy.
7.	Efektívne využívať informačno-komunikačné technológie pri tvorivých aktivitách, projektoch a vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov. Zodpovedne používať interaktívne médiá – porozumieť rizikám.
8.	Osvojovať si komunikačnú etiku, zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity. Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
9.	Používať matematické zručnosti v bežnom živote.
10.	Využívať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Tematická oblasť výchovy *Sebarozvoj a svet práce* zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť deti a žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať úcte k práci. Obsahom sú praktické pracovné návyky dôležité pre život, tvorivé myslenie, vyváranie vzťahu k práci, sebarozvojové aktivity, poznanie silných a slabých stránok, orientácia vo vlastnom profesijnom smerovaní.

Ciele tematickej oblasti výchovy <i>Sebarozvoj a svet práce</i>	
1.	Uplatňovať správne pracovné návyky. Dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci.
2.	Rozvíjať poznávacie procesy a vlastnosti (pamäť, myslenie, vnímanie, pozornosť, sústredenosť).
3.	Mať pozitívny vzťah k práci, spolupráci, ochote pomáhať, usilovnosti, vytrvalosti, tímovosti. Pomenovať silné a slabé stránky svojej osobnosti.
4.	Rozvíjať manuálne zručnosti, individuálne schopnosti.
5.	Uplatňovať vedomosti nadobudnuté v škole. Prejavovať efektívny spôsob učenia, samostatnosť v učení, v príprave na vyučovanie.
6.	Získavať nové poznatky a skúsenosti. Prejavovať záujem o sebavzdelávanie.
7.	Chápať význam osobnej zodpovednosti za jednoduché úkony.
8.	Rozvíjať vôľové vlastnosti a schopnosti. Prekonávať nezáujem, nechut' k povinnostiam.

9.	Riešiť vzniknuté problémy na úrovni svojich možností a schopností.
----	--

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Tematická oblasť výchovy *Zdravie a subjektívna pohoda* vytvára priestor pre uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Dominantné zameranie je na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Oblasť významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu detí a žiakov. Obsah využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, témy zamerané na pozitívne ovplyvňovanie zdravotného stavu detí a žiakov, pozitívnu stimuláciu vývinu kultúrne gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na emotívne prežívanie a duševné zdravie.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda</i>	
1.	Zaujať pozitívny postoj k starostlivosti o svoje zdravie. Prejavovať aktívny vzťah k telesnej kultúre a športu.
2.	Rozvíjať pohybové schopnosti. Zvyšovať telesnú zdatnosť a primeranú odvahu.
3.	Rozvíjať smerovú a priestorovú orientáciu.
4.	Rozvíjať schopnosť relaxovať. Striedať relaxačné a pohybové aktivity.
5.	Vedieť kooperovať v skupine, vedieť zvládať záťažové situácie.
6.	Eliminovať agresivitu, znižovať vnútorné napätie.
7.	Rozvíjať seba pochopenie, sebaúctu, úctu k ostatným osobám.
8.	Odolávať negatívnym sociálno-patologickým javom. Aplikovať terapeutické a preventívne programy v záujme o telesné a duševné zdravie.
9.	Ovládať afektívne správanie, zodpovednosť za vlastné správanie, sebaovládanie.
10.	Rozvíjať citové vnímanie.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Tematická oblasť výchovy *Spoločnosť a príroda* rozvíja prírodovednú gramotnosť a zodpovedný prístup k životnému prostrediu a k spoločnosti ako takej. Obsah zahŕňa témy ako sú prírodné javy, ekológia, klíma, globálne témy. Postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným

a spoločenskovedným poznaním je umožnené takým spôsobom, ktorý u detí a žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku samotného poznávacieho procesu. Dôležité je, aby deti alebo žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vnímali zmeny vo svojom okolí, rozumeli a snažili sa ich vysvetliť. Oblasť je zameraná na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so spoločnosťou a prírodou.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda</i>	
1.	Pochopiť význam aktívnej ochrany životného prostredia. Ochraňovať a podieľať sa na tvorbe prírodného a životného prostredia.
2.	Získavať všeobecné vedomosti o spoločnosti a prírodovednom prostredí. Prejavovať prirodzenú zvedavosť a tvorivosť pri poznávaní prírodných javov.
3.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu. Uplatňovať experimentovanie a bádanie pri poznávaní prírodných javov.
4.	Chápať význam fauny a flóry v živote človeka a ich vzájomné vzťahy, vplyv živej a neživej prírody na človeka.
5.	Osvojiť si a uplatňovať pravidlá slušného správania. Oboznámiť sa so základnými ľudskými právami a povinnosťami, pochopiť ich význam.
6.	Posilňovať toleranciu a ohľaduplnosť k iným etnickým skupinám a náboženstvám, ľuďom so zdravotným znevýhodnením.
7.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikovať spoločenské, kultúrne a právne normy v správaní voči okoliu.

4.1.5 Kultúra a umenie

Tematická oblasť výchovy *Kultúra a umenie* rozvíja detské povedomie vlastnej kultúrnej identity, schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr, vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť a tvorivosť. Prostredníctvom obsahu sa primerane veku formujú samostatné a zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a subkultúram, rozvíja sa detské kritické myslenie vo vzťahu k ponuke masmédií a k iným súčasným kultúrnym procesom. Obsah rozvíja hlavne zručnosti v práci s umeleckými prostriedkami a s kultúrnymi nástrojmi na základe zážitku zo samotného tvorivo-vyjadrovacieho procesu detí a žiakov.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie</i>	
1.	Rozvíjať vzťah k umeniu (poznávanie, vnímanie, chápanie, prežívanie a objavovanie krásy v každodennom živote). Rozvíjať estetické cítenie.
2.	Rozvíjať manuálne a tvorivé schopnosti.
3.	Rozvíjať umelecké schopnosti a talent.

4.	Pochopiť význam kultúrneho správania, posilňovať a rozvíjať kultúrne správanie.
5.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaniu kultúrneho dedičstva, kultúrnych hodnôt umenia a kultúrnych tradícií.
6.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.

4.1.6 Rodina, vzťahy a partnerstvo

Tematická oblasť výchovy *Rodina, vzťahy a partnerstvo* vytvára priestor na zvládanie subjektívnych záťažových situácií, na zmierňovanie impulzivity a agresivity. Pozitívne ovplyvňuje krátkotrvajúcu pozornosť a nízku frustračnú toleranciu, čo deťom a žiakom umožní začlenenie sa do domáceho a rodinného prostredia, do skupiny spolužiakov v škole a vrstovnickej skupiny sociálne prijateľným spôsobom. Primeraným spôsobom deti a žiaci spoznávajú seba samých, uvedomujú si svoje pocity a naučia sa komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí. Prostredníctvom obsahu tejto výchovnej oblasti sa postupne zmierňujú alebo odstraňujú nedostatky, ktoré z poruchy aktivity a pozornosti vyplývajú. Hlavným cieľom je rozvíjať sociálne zručnosti, podporovať proces sebavýchovy, budovať aktívny vzťah dieťaťa a žiaka k osobnému rastu, podporovať rodinné prostredie dieťaťa, rozvíjať pozitívne sociálne interakcie a vplývať na vývin jednotlivca. K vymedzenej tematickej oblasti výchovy *Rodina, vzťahy a partnerstvo* sa pristupuje ako k otvorenému systému, čo znamená, že jednotlivé úlohy a ciele je možné aktuálne dopĺňať či redukovať podľa potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Ciele tematickej oblasti výchovy <i>Rodina, vzťahy a partnerstvo</i>	
1.	Uvedomovať si hodnotu rodiny. Rozvíjať emocionálnu inteligenciu – identifikáciu vlastných pocitov, pocitov iných a spôsoby ich vyjadrovania, potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci.
2.	Rozvíjať empatické cítenie, vzájomnú úctu a pochopenie. Pochopiť úlohy rodičov, práva a povinnosti členov rodiny, miesto dieťaťa v rodinnom systéme, podporovať rodinné vzťahy.
3.	Rozvíjať komunikačné schopnosti – verbálnu a neverbálnu komunikáciu v rámci rodinného prostredia a sociálnej podpory. Ovládať vlastné emócie, impulzy, zvládať hnev, smútok.
4.	Rozvíjať praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom. Rozvíjať sociálne zručnosti, riešiť konflikty, zvládať záťažové situácie. Eliminovať traumatizujúce zážitky z rodinného prostredia.
5.	Predchádzať problémovému správaniu, uvedomovať si faktory, ktoré ovplyvňujú problémové správanie – závislosti, záškoláctvo, krádež, sociálno-patologické javy.
6.	Rozvíjať kamarátske a rovesnícke vzťahy – význam kamarátstva, pozícia v rámci rovesníckej skupiny.
7.	Pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných hodnôt.

8.	Chápať význam pozitívnych hodnôt ako sú zodpovednosť, tolerancia, spolupráca, prevzatie zodpovednosti za svoje správanie.
9.	Tvoriť personálnu bezpečnosť, poznať hranicu intimity v súvislosti s telesnými dotykmi. Formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k telesnému aj duševnému zdraviu v oblasti prevencie.
10.	Poskytnúť informácie o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách vo vývinovom období (puberta, dospelie). Poskytnúť primerané informácie o sexualite, rodičovstve, manželstve.

Príloha

Špecifické činnosti liečebno-výchovných sanatórií

V špecifických činnostiach sa realizujú aktivity zamerané na rozvoj a upevňovanie:

- *Aktivačno-motivačných vlastností* (záujmy, potreby, aspirácie, životné ciele);
- *Vzťahovo-postojových a charakterových vlastností* (mravné, charakterové vlastnosti, postoje, sociálne vlastnosti, sebaregulačné vlastnosti);
- *Emocionálno-dynamických oblastí* (empatia, temperament, agresivita);
- *Vôľových vlastností* (cieľavedomosť, vytrvalosť, iniciatívnosť, samostatnosť, sebaovládanie, sústredenosť, pozornosť, disciplína);
- *Výkonových vlastností* (schopnosti, vedomosti, zručnosti, návyky, tvorivosť).

Cieľ špecifických činností:

- korigovať vývin detí v procese reedukácie, terapie a korekcie,
- rozvíjať špecifické osobnostné schopnosti, sociálnu vnímavosť, sociálne vzťahy,
- rozvíjať emocionálnu zrelosť,
- osvojiť si kritické myslenie a tvorivé riešenie problémov,
- rozvíjať mravné hodnoty, hodnoty humanizmu, zodpovednosti, akceptácie,
- získať vzťah k celoživotnému vzdelávaniu.

Cieľové zameranie špecifických činností zohľadňuje vlastnosti osobnosti detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s primárnou diagnózou vývinové poruchy učenia a poruchy aktivity a pozornosti s ohľadom na ich formy správania, prejavy a činnosti, ktoré je možné pozorovať, hodnotiť a cielene korigovať a usmerňovať.

Na tvorbe *Štátneho výchovného programu pre liečebno-výchovné sanatórium* sa podieľali členovia Ústrednej komisie pre výchovu a vzdelávanie v špeciálnych výchovných zariadeniach:

Mgr. Renáta Némethová

PaedDr. Petra Vágová